

**XII WOJEWÓDZKI KONKURS HISTORYCZNY DLA
UCZNIÓW GIMNAZJUM
ROK SZKOLNY 2011/2012**

Nr kodu:

Etap szkolny – 17 listopada 2011 r.

INSTRUKCJA DLA UCZESTNIKÓW KONKURSU

Witamy Cię na zawodach szkolnych i życzymy powodzenia.

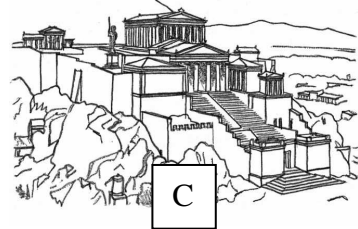
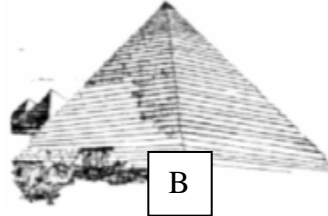
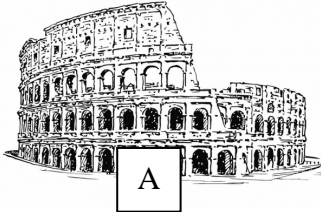
Zanim zaczniesz rozwiązywać test przeczytaj poniższe uwagi.

- 1. Test trwa 60 minut.*
- 2. W przypadku pytań wymagających wyboru, prawidłowe odpowiedzi zakreślaj kółeczkiem lub podkreśl.*
- 3. Test zawiera pytania, które mają więcej niż jedną prawidłową odpowiedź.*
- 4. Używaj długopisu lub pióra. Dbaj o czytelność i estetykę swej pracy.*
- 5. Dokładnie przeczytaj polecenia do każdego pytania. Zrób to dwa razy.*
- 6. Jeżeli nie jesteś pewien odpowiedzi nie trać czasu. Zostaw to zadanie na później. Odpowiadaj na następne pytania. Na koniec wróć do opuszczonego pytania.*
- 7. Po udzieleniu odpowiedzi na wszystkie pytania przeczytaj je ponownie. Przemyśl te odpowiedzi, które sprawiły Ci najwięcej problemów.*
- 8. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się przekreśl błędną odpowiedź i zaznacz właściwą. Pamiętaj, że taka zmiana powinna być czytelna dla sprawdzającego.*

1. Wykonaj polecenia a) – b)

a) Podaj pod rysunkami nazwy państw starożytnych, w których wzniesiono widoczne na ilustracjach budowle oznaczone A – C.

b) Podaj chronologię powstania tych budowli, wpisując odpowiednio cyfry 1, 2, 3.

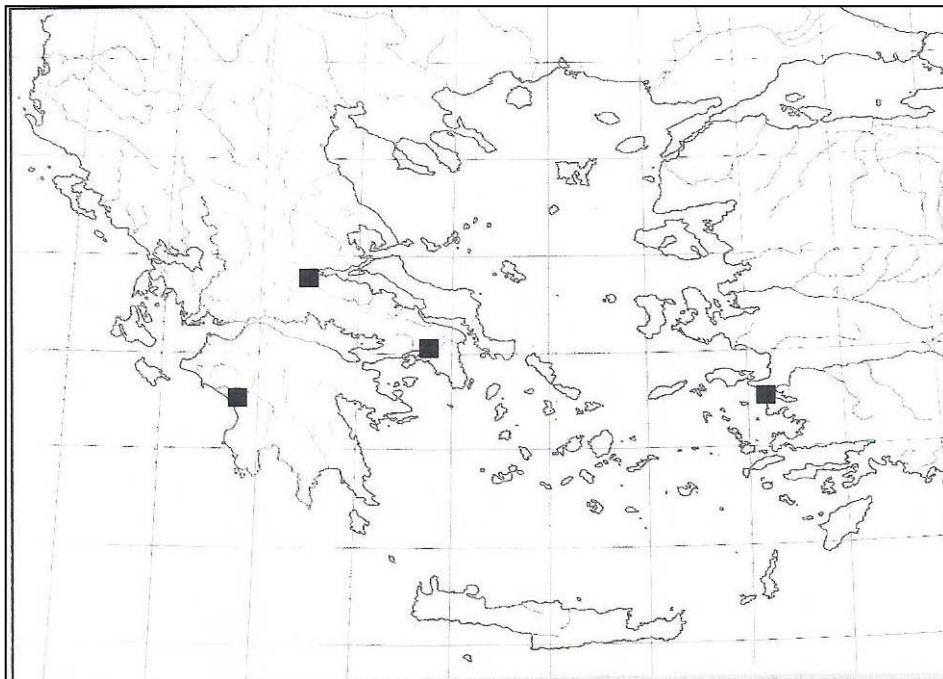

nr ..... państwo .....

nr ..... państwo .....

nr ..... państwo .....

4	
---	--

2. Podpisz odpowiednimi nazwami ważne miejsca zaznaczone na konturowej mapie Grecji. Wybierz spośród podanych niżej możliwości.

Sparta, Ateny, Termopile, Milet, Korynt, Olimp, Olimpia, Troja

4	
---	--

3. Na podstawie tekstów źródłowych A, B, C rozpoznaj postacie historyczne z dziejów starożytnych. Określ wiek i erę, w których one żyły.

A. Plutarch, *Żywoty sławnych mężów*, cyt. za: M. Sobańska – Bondaruk, S. Lenard, *Ćwiczenia źródłowe dla gimnazjum*, Warszawa 2002, s. 50 - 51

[...] Jego wygląd zewnętrzny najlepiej przedstawiają posągi wykonane przez Lizypa [...] lekkie zgięcie szyi w lewą stronę i świecące oczy. [...] miał podobno cerę jasną, przechodzącą, zwłaszcza na twarzy i na piersi, w odcień różowy [...]

Obserwując charakter chłopca, nieugięty i oporny wobec wszelkiego przymusu, Filip spostrzegł, że łatwiej dojść z nim do celu przez rozumne słowo niż przemocą [...] zaprosił więc do siebie najstawniejszego i najuczciwszego filozofa Arystotelesa, wypłacając u z góry honorarium nauczycielskie [...] Z wrodzonego zamiłowania lubił studiować literaturę i dużo czytał. „Iliadę” Homera uważał po prostu za codzienny pokarm dla swej działalności wojennej [...]

Postać .....wiek, era .....

B. Tukidydes, *Wojna peloponeska*, cyt. za: M. Sobańska – Bondaruk, S. Lenard, *Ćwiczenia źródłowe dla gimnazjum*, Warszawa 2002, s. 32

[...] Wywierał wpływ dzięki swemu autorytetowi i mądrości, będąc bez wątpienia nieprzekupnym, z łatwością trzymał lud w ryzach i nie lud nim kierował, ale on ludem. Zdobywając sobie znaczenie jedynie uczciwymi środkami, nie schlebiał nikomu, lecz wykorzystując osobistą powagę, czasami także gniewnie do ludu przemawiał. Ilekroć czuł, że Ateńczyków ponosi niewczesna buta i zuchwałość, potrafił ich zastraszyć, a kiedy znowu bez uzasadnienia wpadali w panikę, dodawał im otuchy. Choć więc z imienia była demokracja, w rzeczywistości były to rządy pierwszego obywatela [...]

Postać .....wiek, era .....

C. Plutarch, *Żywoty sławnych mężów*, cyt. za: M. Sobańska – Bondaruk, S. Lenard, *Ćwiczenia źródłowe dla gimnazjum*, Warszawa 2002, s. 71

[...] Natychmiast więc dał rozkaz trybunom wojskowym i centurionom, by bez reszty uzbrojenia, z samymi tylko mieczami w ręku opanowali wielkie miasto Arminium [...] Potem wsiadł na jakiś wynajęty wóz [...] i tak dotarł do rzeki dzielącej Galię Przedalpejską od właściwej Italii. Rzeka ta nosi nazwę Rubikon.

[...] Teraz jednak, w miarę jak się zbliżał do decydującego momentu, zaczęły mu się cisnąć do głowy różne myśli. Miotany wielkością zamierzeń, na które się porwał, zwolnił biegu, a w końcu zatrzymał się nawet w drodze i w milczeniu, pełen wahania, długo namyślał się nad wszystkim, przy czym przez głowę przelatywały u tysiące planów.

Ostatecznie jednak zdobył się na odwagę, otrząsnął się z tych myśli i rzucił się w objęcia przyszłości, wypowiadając owe znane słowa „Alea iacta est – kości zostały rzucone”. Słowa, które przysłowiowo powtarzają ludzie, aby sobie dodać odwagi, gdy idą na niepewny los. [...]

Postać .....wiek, era .....

6	
---	--

4. Spośród podanych pojęć podkreśl te, które nie są związane z judaizmem.

Tora, Jahwe, minaret, szabat, synagoga, Kanaan, Kaaba, menora, Mesjasz,

2	
---	--

5. Wybierz prawidłowe dokończenie zdania.

Budowla na ilustracji

- a) pełniła najpierw rolę świątyni muzułmańskiej, a następnie została przejęta przez chrześcijan.
 b) początkowo była kościołem, a później została zamieniona w meczet.
 c) została wzniesiona przez Żydów, a po zdobyciu Jerozolimy przez krzyżowców przekształcono ją w kościół.

1	
----------	--

6. Spośród podanych wydarzeń wybierz chronologicznie pierwsze i oznacz je literą A i chronologicznie ostatnie i oznacz je literą B.

Koronacja cesarska Ottona I	
Koronacja cesarska Karola Wielkiego	
Traktat w Verdun	
Podbój Anglii przez Normanów pod wodzą Wilhelma Zdobywcy	
Zwycięstwo Franków pod wodzą Karola Młota pod Poitiers	

2	
----------	--

7. Zaznacz odpowiednio : **P** - zdania prawdziwe, **F** – takie, które zawierają błędne informacje.

Pierwsze biskupstwo na ziemiach polskich powstało w 968 r. w Gnieźnie.	
W 972 r. wojska Mieszka I zadały klęskę oddziałom niemieckiego margrabiego Hodona.	
Na mocy pokoju w Budziszynie w 1018 r. państwo polskie uzyskało Miłsko, Łużyce, utraciło natomiast Grody Czerwieńskie.	
W 1109 r. wyprawa niemiecka na Polskę pod wodzą Henryka II zakończyła się klęską.	
W 1241 wojska polskie pod wodzą księcia Henryka Pobożnego poniosły klęskę w bitwie z Tatarami pod Legnicą.	

5	
----------	--

8. Podkreśl władców, którzy byli koronowani na króla Polski

Bolesław Chrobry, Bolesław Krzywousty , Kazimierz Odnowiciel, Kazimierz Wielki,
Mieszko I, Mieszko II , Władysław Łokietek, Władysław II Wygnaniec .

4	
---	--

9. Wydarzeniom z dziejów Europy przyporządkuj litery odpowiadające władcom Polski, którzy panowali w czasie tych wydarzeń:

A – Kazimierz Wielki, **B** – Zygmunt Stary, **C**- Władysław IV Waza, **D** – August II Mocny.

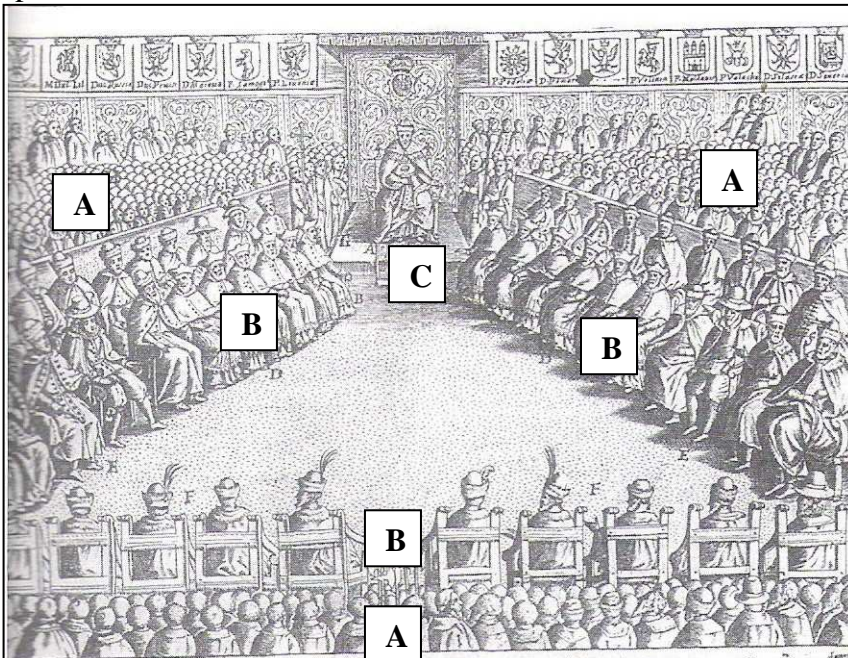
Wydarzenia z dziejów Europy	Oznaczenie
Wojna północna	
Wojna trzydziestoletnia	
Początki reformacji	
Wojna stuletnia	

4	
---	--

10. Wykonaj polecenia a) i b).

a) Oznaczonym na rysunku literami A, B, C stanom sejmującym sejmu polskiego przyporządkuj właściwą nazwę, wybierając ją spośród podanych: posłowie ziemscy, monarcha, senatorowie.

b) Podkreśl prawidłowe dokończenie zdań I – III.

Źródło: Sejm polski – miedzioryt Jakuba Lauro, w: M. Sobańska – Bondaruk, S. Lenard, Ćwiczenia źródłowe dla gimnazjum, Warszawa 2002, s 50 - 51 s. 231

A ....., **B** ....., **C** .....

I) Miedzioryt przedstawia sejm polski w:

- początkach XIV w.   - pierwszej połowie XV w.   - pierwszej połowie XVII w.

II) W czasach Rzeczypospolitej obrady sejmu walnego zwyczajnego zwoływano:

- co dwa lata.   – dwa razy w roku.   – co roku.

III) Obradom przewodniczyli (przewodniczył):

- w izbie poselskiej – marszałek, a w senacie król.

- tylko król, ponieważ obydwie izby obradowały zawsze razem.

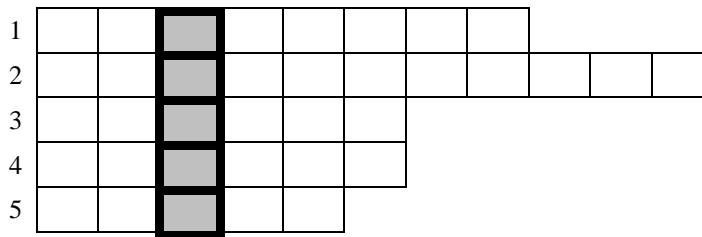
- marszałkowie sejmu i senatu.

6	
---	--

11. Wykonaj polecenia:

a) rozwiąż krzyżówkę. Rozwiązanie znajduje się w zaznaczonej kolumnie.

b) Na podstawie rozwiązania krzyżówki oraz własnej wiedzy uzupełnij zdanie.

1. Terytorium na południu Ukrainy, za porożami (progami skalnymi) rzeki Dniepr, zajmowane w XVI – XVII w. przez Kozaków.

2. Nazwisko słynnego dowódcy, który sławę zyskał dzięki działaniom prowadzonym w Inflantach przeciwko Szwedom, a szczególnie zwycięstwem pod Kircholmem w 1605 r.

3. Tytuł najwyższego dowódcy sił zbrojnych w Rzeczypospolitej.

4. Miejscowość nad rzeką Dniestr. Armia Rzeczypospolitej pokonała tutaj Turków, w latach 1621 i 1673 r.

5. Długa broń drzewcowa, w średniowieczu używana przez rycerzy, a czasach nowożytnych przez husarię.

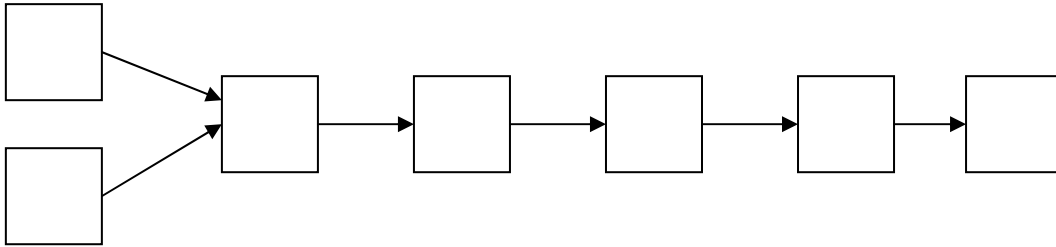
b) Wojna Rzeczypospolitej ze .....w latach .....- ....., nazywana jest .....

6	
---	--

12. Wykonaj polecenia a) i b).

a) Podane wydarzenia ułóż w ciąg przyczynowo – skutkowy, wpisując w wolne pola właściwe litery odpowiadające wydarzeniom.

b) Podkreśl właściwy tytuł ciągu spośród niżej podanych propozycji

Wydarzenia:

A. Uchwalenie Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela

B. Szturm ludu paryskiego na Bastylie

C. Dążenie stanu trzeciego do uzyskania wpływu na rządy i poprawy sytuacji ekonomicznej

D. Zwołanie Stanów Generalnych przez króla

E. Stan trzeci ogłasza się Zgromadzeniem Narodowym

F. System władzy absolutnej we Francji

G. Stanowy podział społeczeństwa francuskiego i wynikające z niego uprzywilejowanie duchowieństwa i szlachty.

Propozycje tytułu ciągu przyczynowo – skutkowego :

2	
---	--

Rewolucja francuska w okresie rządów Dyrektoriatu.

Rewolucja francuska w okresie terroru jakobińskiego.

Początkowa faza rewolucji francuskiej.

13. Na podstawie tekstu źródłowego wskaż te określenia, spośród niżej podanych (A – J), które są zarzutami stawianymi przez twórców konfederacji targowickiej autorom reform Sejmu Czteroletniego.

A. wprowadzenie prawnej równości w obrębie stanu szlacheckiego

B. wzmocnienie władzy królewskiej

C. utrzymanie w mocy praw kardynalnych

D. pozbawienie części szlachty praw politycznych

E. prowadzenie wiernopoddańczej polityki wobec Rosji

F. zakończenie obrad sejmowych przed terminem

G. zniesienie elekcyjności tronu

H. wprowadzenie zakazu konfederacji

I. utrzymanie obowiązku głosowania posłów zgodnie z instrukcjami sejmikowymi

J. zachowanie w mocy prawnej *pacta conventa*

Akta konfederacji targowickiej z 14 maja 1792 r.

My senatorowie, ministrowie Rz[e]cz[y]pospo]litej, urzędnicy kor[onni], tudzież urzędnicy, dygnitarze i rycerstwo kor[onne], widząc, że już dla nas nie masz Rzeczplitej, iż sejm dzisiejszy, na niedziel [tygodni] tylko sześć zwołany, przywłaszczywszy sobie władzę

prawodawczą na zawsze, a już przeszło przez lat półczwarta ciągle ją ze wzgardą praw uzurpując, połamiał prawa kardynalne, zmiotł wszystkie wolności szlacheckie, a na dniu 3 maja 1791 r. w rewolucję i spisek przemieniwszy się, nową formę rządu za pomocą mieszczan, ułanów, żołnierzy, narzuconą sukcesję tronu postanowił, królowi od przysięgi na pacta conventa wykonanej, uwolnić się dozwolił, władzę królów rozszerzył, Rzeczpospolitą w monarchię zamienił, szlachtę bez posesji [tzn. taką, która nie miała majątków ziemskich] od równości i wolności odepchnął, wolę narodu w instrukcjach wojewódzkich daną, za nic poczytał, karę, nieprzyjaciółom Ojczyzny wymierzoną na tych, co by przeciw tym bezprawiom użalać się śmieli rozciągnął, wojsko narodowe do przysięgi na bronienie ustanowionej niewoli przymusił, starostwa, ów fundusz zawsze pewny zasilenia Rzeczplitej, na sprzedaż puścić [...], sam pod konfederację sejmując, konfederować się całemu narodowi, prócz siebie zakazał [...], w wojnę szkodliwą przeciwko Rosji, sąsiadki naszej najlepszej, najdawniejszej z przyjaciół i sprzymierzeńców naszych, wplątać nas usiłował i tam dalej. Albowiem, któż gwałty i ciosy sejmu niniejszego, wolności zadane, zaliczyć dostarczy, - a będąc bez nadziei, aby się sejm kiedy opamiętał [...] nie przywykli do kajdan, które Konstytucja 3 maja na nas włożyła, a równie niewolę kładąc ze śmiercią – protestujemy się jak najuroczyściej przeciw sukcesji tronu[...]

A że Rzeczplita podbita i w rękach swych ciemnych moc całą mająca, własnymi z niewoli dźwignąć się nie może siłami, nic jej innego nie zostaje, tylko uciec się z ufnością do Wielkiej Katarzyny, która narodowi sąsiedzkiemu [...]z taką sławą i sprawiedliwością panuje, zabezpieczając się na wspaniałości tej wielkiej monarchii, jako i na traktatach, które ją z Rzeczplimą wiążą.[...]

M. Sobańska – Bondaruk, S. Lenard, Ćwiczenia źródłowe dla gimnazjum, Warszawa 2002, s 50 - 51 s. 244

4	
---	--

Dziękujemy za wypełnienie testu !!!

Suma punktów 50.

Awans do etapu rejonowego wymaga osiągnięcia co najmniej 37 punktów.

Sprawdzili :

Razem	
--------------	--

Przewodniczący Komisji

.....

Członek Komisji

.....

